

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Forslagsstillerne finder ikke, at sager inden for strafferetsplejen generelt bør undtages fra offentlighedsloven. Generelle retningslinjer for politiets og anklagemyndighedens arbejde bør være offentligt tilgængelige. I konkrete efterforskningssager kan der være behov for at hemmeligholde oplysninger for den sigtede, men dette behov kan tilgodeses med undtagelsen i § 14, stk. 1, nr. 3, ligesom § 14, stk. 1, nr. 4, kan tænkes anvendt for at undgå offentliggørelse af påtænkte, konkrete politimæssige kontrolforanstaltninger. Omkring straffuldbydelse bør være samme ret til partsindsigt som i andre sager.

Forslagsstillerne finder ikke, det er nødvendigt at undtage lovgivningssager generelt indtil fremsættelse for folketinget. Både offentligheden og mindretal i folketinget kan have berettiget interesse i at få kendskab til skrinlagte lovgivningsinitiativer.

Til § 2

Hovedreglen om aktindsigt fremgår af § 2, stk. 1, der omfatter enhver, herunder parter. Nogle af undtagelserne i kapitel 3 omfatter ikke parter eller har begrænset betydning for parter. Stk. 2 er en særlig regel for oplysninger om personlige forhold. I justitsministerens lovforslag er der mange undtagelser fra retten til aktindsigt om personlige forhold, bl.a. internt arbejdsmateriale. Forslagsstillerne finder, at det er afgørende for den personlige integritet, at der som altovervejende hovedregel er en ubetinget adgang til at se, hvad der er registreret om den pågældende selv. Undtagelserne er derfor få og klart definerede. § 2, stk. 2, understreger bl.a., at patienter har adgang til at læse deres sygejournal, og at sociale klienter har ret til at læse deres journal på socialforvaltningen m.v.

Til § 3

For at retten til aktindsigt kan blive et effektivt middel til kontrol af forvaltningen, er det nødvendigt, at der er bedre søgemuligheder. Det nuværende system forudsætter, at man på forhånd har kendskab til en bestemt sag, som der så kan spørges om. Forslagsstillerne finder, at der som i Norge og Sverige bør være en almindelig adgang til at gennemse en forvaltnings journaler. Forslagene er formuleret sådan, at der skal være søgemuligheder i det omfang, der er etableret eller bliver etableret journaler m.v., der giver oversigt over forvaltningens

sager og sagsekspeditioner. Justitsministeren foreslår en adgang til at iværksætte forsøg med postlister. Sådanne forsøg er mulige, uanset om der vedtages en særlig lovbestemmelse, men forslagsstillerne finder, at erfaringerne fra Norge og Sverige kan anvendes, så der nu kan lovfæstes en udvidet adgang til informationsøgninger. Navnlig i betragtning af, at der ikke er dårlige erfaringer med disse landes ordninger, jfr. betænkning nr. 857/1978, side 132 ff. Retten til informationsøgning bør naturligvis også omfatte registre og systematiserede fortegnelser, hvor der gøres brug af EDB. EDB-systemerne skal indrettes, så de er velegnede til at informere offentligheden. For så vidt angår EDB-registre med personoplysninger gælder loven om offentlige myndigheders registre. EDB-baserede journalsystemer m.v. kan indrettes således, at undtagelsesbestemmelserne i kapitel 3 teknisk set kan tilgodeses. Ved ikke-EDB-baserede journalsystemer kan journaladgang derimod give så store praktiske vanskeligheder, at der jfr. § 3, nr. 4, kan gøres undtagelser.

Til § 4

Tavshedspligtsreglerne skal ikke begrænse adgangen til aktindsigt. Efter justitsministerens lovforslag er den almindelige offentlighed begrænset af specielle regler om tavshedspligt. I mange love findes specielle regler om tavshedspligt, så det er faktisk uoverskueligt, hvad det betyder for retten til aktindsigt ifølge justitsministerens lovforslag (og gældende lov).

Til § 5

I sager om ansættelse og forfremmelse er forslaget stort set identisk med justitsministerens forslag til offentlighedslov § 7 og forslag til forvaltningslov § 8, stk. 2.

Til § 6

Forslaget svarer til justitsministerens lovforslag med tre ændringer.

Det er i stk. 1 foreslået, at notatpligten ikke alene skal omfatte sager, hvor der faktisk bliver truffet afgørelse, men alle afgørelsessager. I de indledende faser af en sags behandling er det undertiden uvist, om sagen vil munde ud i en afgørelse, eller om den på et senere stadium vil blive henlagt. Også i sådanne sager vil oplysninger, der indhentes undervejs, naturligvis blive noteret. Men det er i ministerens forslag uklart, om en person, der søger aktindsigt efter § 10, stk. 2, jfr. § 8, vil